

KIS HAJÓ

ANDOR SZINTE RÖSTELKEDVE HALLGATTA.
(Lásd a 20. lapon.)

AZ ŐSÖK KINCSE.

— Elbeszélés számos képpel —

(Folytatás.)

HALLANI egészen jól hallotta Andor, amit az öreg ur mondott. Az egyes szókat is értette; de mégis úgy bámult az ügyvédre, mint ha ez arabusul beszélt volna. És egyuttal zavaros gondolatok, kérdések tolultak az agyába. Azt mondta ez az Erdey ur, hogy ő az utolsó Garamvály végrendeletének a végre-hajtója. Épp az imént, nagy unalmában, merült föl emlékezetében, hogy az ő atyja, gyermek korában, szintén a Garamvály nevet viselte, de aztán soha sem akart erről beszélni. Tehát volt még más Garamvály is? Hol volt és kicsoda? És ha utolsó volt, akkor hát, ugy látszik, már meghalt. Persze, hiszen a végrendeletét is említette ez az öreg ur.

De hogy mi köze neki hozzá, azon ugyan hiába törte a fejét.

Az öreg ügyvéd néhány pillanatig fürkészőleg nézte a fiut, kopottas öltözékét, értelmes, nyilt és vonzó arczát, végre ismét megszólalt:

— Azt bizonyosan tudod már, hogy Garamvály Domokos, az ősi Garamvály család utolsó férfi sarja ki e nevet viselte, nem régiben meghalt?

— Nem... nem hallottam hírét sem.

— No, persze, nem igen olvasol ujságot, inkább a leczkéddel vagy elfoglalva. De azt tudod, hogy Garamvály Domokos ki volt?

— Nem tudom. Soha sem említették előttem. De a nevet ismerem, mert jó atyám egyszer, de csak egyetlen egyszer, említette, hogy fiatal korában ő is ezt a nevet viselte. Tehát valami rokona lehetett az a Garam-

vály Domokos; de soha sem hallottam róla semmit.

Erdey ur meglepődve nézett Andorra és kissé megesóválta a fejét.

— Nem szólt róla atyád? No, értem, értem. A nevét fölcserélhette más névvel, de a kemény nyakassága megmaradt, mint ős idő óta a család minden tagjának. Már így aztán nem is kezdhetem a beszédemet a legfőbb ujságon, amelyet számodra hoztam; szükséges, hogy legelőször is tudjad, ki vagy.

Most meg Andor nézett csodálkozva az öreg urra. Az már csak furcsa, hogy meg kell tudnia, kicsoda. Azt már csak tudja? Erdey ur szeliden mosolygott.

— Különösnek találod a beszédemet? No's, majd megérted. Szavaidból azt látom, hogy atyád keményen állt a szavának, megtagadta véreit, ugy, mint azok őt. No, majd rendbe hozzuk. Tudd meg, kedves fiam, hogy az a Garamvály Domokos, akit említettem, valóban rokona volt atyádnak és így neked is: atyádnak a nagybátyja, vagyis a te nagyatyádnak édes testvérbátyja. Ősrégi és dus család a Garamvály-család, egyik őse már a nagy Hunyadi alatt harczolt a pogány török ellen és azóta folyvást híres vitéz férfi, de egyuttal büszke és nyakas nagy ur volt minden Garamvály. Hanem egyszer aztán mégis történt változás. Ötven vagy hatvan évvel ezelőtt az akkori öreg Garamvárynak két fia volt: Domokos és László. Az öregebbik, Domokos, bátor, heves és büszke volt, mint minden őse; az ifjabbik, László, ellenben szelid, csöndes, jóságos és nem tartott mindent helyesnek, ami jó lehetett hajdanában, a régmúlt századokban. Nem mondhatok el most minden részletet, majd meg-

tudod később. Most elég tudnod annyit, hogy az öreg Garamváry meghasonlott Lászlóval, megtagadta, kitagadta. László pedig, minden jósága és szelidsége mellett, kemény fejű és nyakas volt, mint minden Garamváry; nem tágitott, inkább élt szegényül a feleségével, a te öreg-anyáddal, aki nagyon kedves, mivel, de szegény asszony volt. Korán elhaltak és a fiokat, a te atyádat, szegénységben hagyták hátra. Atyád egyszer-kétszer megpróbálta, hogy atyafiságos viszonyba jusson nagybátyjával, Garamváry Domokossal; de ez kevélyen elutasította. Akkor atyád is végkép megtagadta a gögös nagyuri rokonokat és még a nevét is megváltoztatta. Ebből pedig láthatod kedves fiam, hogy te igazában nem Garami, hanem Garamváry Andor vagy. Atyád letette az ősi nevet, te azonban újra föl fogod venni.

Andor össze ránczolta a homlokát.

— Miért tenném én azt? kérdé nagyon határozott hangon. Jó nekem az apám neve. Nem veszem vissza azoknak a nevét, akik jó apámat megtagadták.

Az öreg ügyvéd szeliden mosolygott.

— Csak lassan, fiacskám! Látom, benned is pezseg az őseid vére. De még nem tudsz mindent. Vagy talán gyanítod már, miért jöttem én ide voltaképen?

— Nem... sejtelmem sincs róla.

— Meghiszem. De, elgondolhatod, pusztán azért nem jöttem volna, hogy elmeséljem neked családod történetét. Ám még tovább is szól ez a történet és ez már talán jobban fog érdekelni. Atyád nagybátyja, Garamváry Domokos, kemény és büszke nagyur volt, féltékeny a családja ősi fényére és hírére. Éppen ilyenek nevelte egyetlen fiát is, kibén nagy öröme

telt. De fia döntötte mély bánatba is, mert mikor már deli ifjúvá növekedett, egyszerre hirtelen megbetegedett és meghalt. A gyermektelen öreg Garamváry Domokos ekkor két kis unoka-hugát, már elhunyt nőtestvérének leányait fogadta magához; de én, régi barátja és tanács-adója, jól láttam, hogy valami nagy gond rágódik a lelkén. Végre megvallotta egy napon, midőn így szólt:

— Öreg vagyok, beteg vagyok, közel a végső óráim. Nem félek tőle, de keserves tudnom, hogy velem kihal híres ősi nemzetségünk, mert én vagyok az utolsó Garamváry!

— Nem éppen, feleltem neki. Ugy tudom, hogy Lászlónak él egy fiu-unokája, megváltoztatott névvel ugyan, de mégis igazi Garamváry. Az öreg Domokos ur össze ránczolta a homlokát és elgondolkozott. Aztán sokáig eltűnődött és... no most már eljutok oda, hogy miért jöttem ide hozzád, kedves fiam. Garamváry Domokos meghalt és végrendeletében szépen gondoskodott unoka-hugairól, de azt rendelte, hogy az ősi garamvári kastélynak és a hozzá tartozó nagy uradalmaknak örököse és tulajdonosa a Garamváry László unokája, Andor legyen. Az pedig, kedves fiam, te volnál, mi?

Andor olyan formát érzett, mint ha keringene vele a világ. Ő, a szegény árva diák, akinek igazában otthona sem volt, ő a Garamváryak ősi kastélyának és uradalmának örököse, dús gazdag ura! Szinte bele kábult és sokáig meredten bámult az öreg ügyvédre. Ez pedig jóságosan mosolyogva gyönyörködött a fiu álmélkodásában s derülten mondá:

— No's, fiacskám, nem éppen rossz ujságot hoztam, ugy-e?

— Én . . . én . . . nem is tudom . . .
hihetem-é?

— Bátran hiheted és nem lesz rossz
dolog bele ülnöd a nagy uraságba. Csak
hogy ennek föltételei vannak. Azt hiszem,
elég nagy és okos fiu vagy, hogy erről is
beszélhessek veled.

Andor lassacskán fölcusdott nagy meg-
lepődéséből és feszült kíváncsisággal kérdé:

— Mik azok a feltételek?

— Egyik az, amit már mondtam. Az
elhunyt Garamvály Domokosnak az volt a
fő czélja, hogy ősi családja és ennek neve
ki ne haljon. Most már tudod, hogy ő
nem volt igazában az utolsó Garamvály,
mert még itt vagy te is; csak hogy eddig
nem viselted őseid nevét. Tehát föl kell
venned a nevet, melyet atyád haragból,
viszállkodásból eldobott. Nyugodtan meg-
teheted, kedves fiam, nem vétsz vele atyád
emléke ellen; ő maga is megtenné, ha élne
és megérte volna a vizzály végét.

— De én nem tudom, hogy és miképen . . .

— Azt bizd reám. Én végzek el mindent
törvényesen. Mert tudnod kell azt is, hogy
egy másik föltétel szerint én vagyok a
gyámód és gondviselőd, akinek engedel-
mességgel tartozol egészen addig, amig
férfivá növekedtél, nagy-koruvá lettél.
Remélem, elfogadsz gyámódnak?

— Oh, Erdey ur! . . .

— Szólits csak Bódi bácsinak, ez job-
ban hangzik. Van azonban még egy harma-
dik föltétel is, még pedig a legnehezebb
és olyan, hogy teljesítése egészen csak tőled
függ. Garamvály Domokos kikötötte vég-
rendeletében azt is, hogy minden tekintet-
ben méltónak köll lenned őseid örökére és
majdan, mikor már fejnöttél, erre kiszemelt
választott birák fogják ezt eldönteni, kik

előtt a családnak többi tagjai közül bárki
fölléphet panasszal, ha komoly vádat tud
ellened. No de erre, ugy-é, nem kerül
a sor?

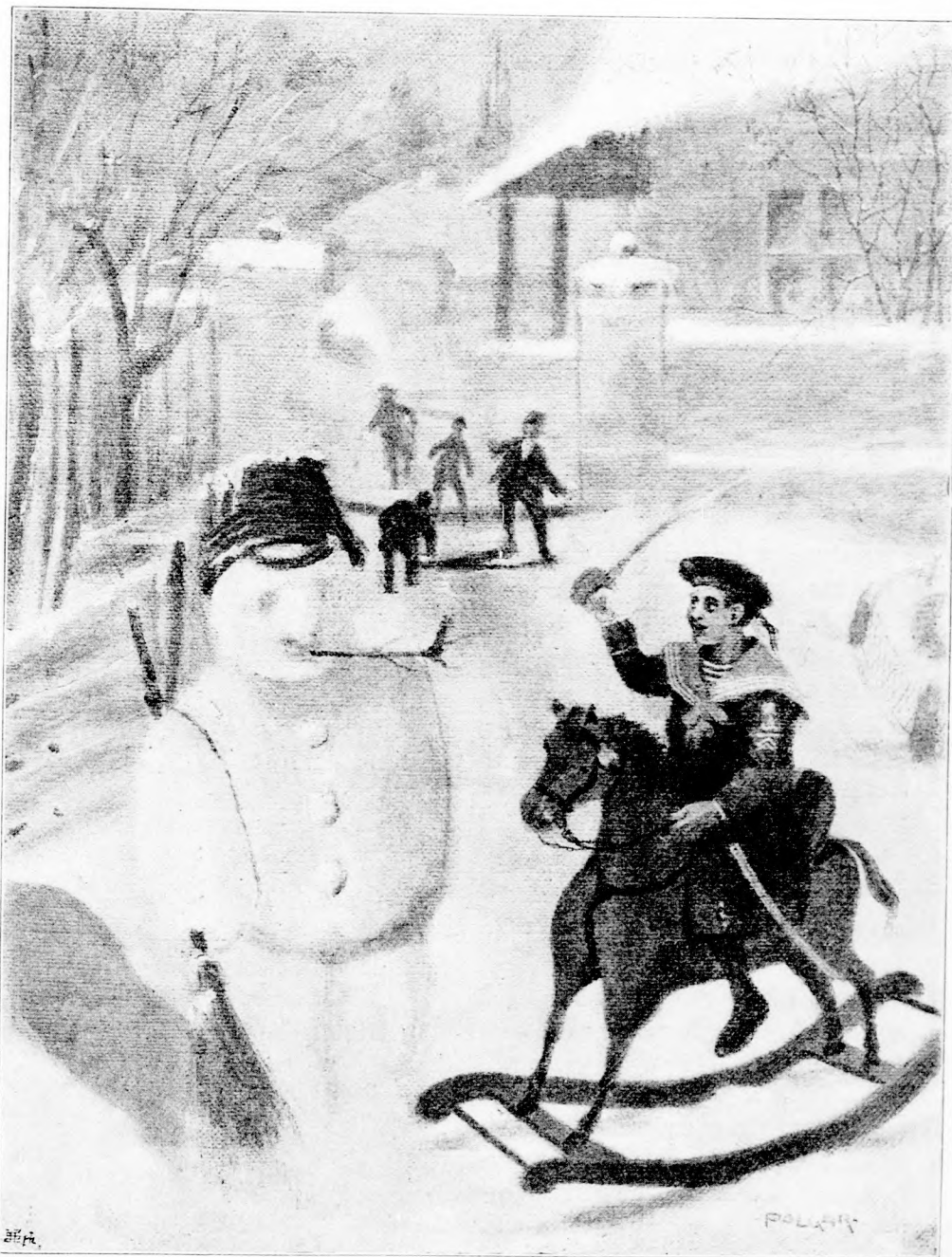
— Rajta leszek, hogy ne kerüljön, felelé
Andor komoly határozottsággal.

— Akkor tehát nagyjából rendben
vagyunk, szólott Bódi bácsi. Most kissé
körül nézek a városban, van-e itt valami
jóraláló szabó-mester. Mert ugy látom,
kedves fiam, nem igen vagy ugy felruházva,
amint egy Garamvály Andorhoz illik.
Később majd vissza térek, hogy a kosztos
gazdáddal elintézzem az elintézendőket.
Mert viszlek ám innen mindjárt a saját
kastélyodba.

Andor még most is álmodni vélt, de
már csak hinnie kellett mégis, hogy való-
ság ez mind. Mert amint Bódi bácsi már
megindult, az ajtóban találkozott Bándy
urral. Megfordult és röviden közölte vele,
amit épp szükséges volt tudnia. Ámult-
bámult a szerény kis hivatalnok ember s
egyszeriben ugy találta, hogy ő mindig
sejtett ilyesmit, mindig nagyon szerette
Andor urfit, aki teljesen méltó a nagy
szerencsére, mert okos, derék, nemes szivü
fiu. Andor szinte röstelkedve hallgatta a
sok dicséretet. (Lásd a képet a czimlapon.)
Bódi bácsi pedig mihamar ezzel vágta
ketté a sok szót:

— Minden esetre köszönettel tartozunk
Bándy urnak, hogy gondját viselte. Meg is
fogjuk jutalmazni. Most pedig, kedves
fiam, legjobb lesz, ha velem jössz és együtt
vásároljuk be, amire legsürgetőbb szük-
séged van. Éjszakára még ide térsz vissza.
Holnap a déli vonattal elutazunk. Este
majd össze szeded az affüle apró holmidat,

(Folytatása a 22. lapon.)

BŐSZ HOLUBÁR. (Lásd a 31. lapon.)

(Folytatás a 20. laphoz.)

amit magaddal akarsz vinni, emlékül itteni diák-életedre.

Késő este volt, mikor Andor vissza jött, hogy utólszor térjen nyugalomra abban a szegényes szobában, amelyben öt évig diákoskodott. De álom sokáig nem jött a szeméire.

— Még most is alig tudom hinni, hogy valóság... Nem szegény diák vagyok többé, hanem a dúsgazdag Garamváry Andor... kastélyban fogok lakni... a saját kastélyomban... Igaz a! Bódi bácsi azt mondta, hogy ott van az a két leány is, a két unoka-testvérem... meg sem kérdeztem, mi a nevök?... Ejnye no! Valjon milyenek? Hogy fognak majd fogadni? Ők ott régen otthon vannak... Remélem, jó atyafiságot fogunk tartani... Rajtam nem fog mulni...

Aztán másfelé terelődtek a gondolatai, könyv tolt a szemébe és mintegy imádkozva rebegette:

— Édes jó atyám! Drága jó anyám! Mért hogy ezt meg nem érhattétek! Kísérjen áldott szellemetek új utamon!

S a sok izgalom után e fohással végre csöndesen elszenderült.

Másnap Bódi bácsival együtt elutazott a garamvári kastély felé.

Erdős domboktól szegélyezett széles völgyben, egy kisebb domb tövében, nagy kert közepén emelkedett az ódon kastély, mely akár vár számba is mehetett volna hatalmas tornyával, roppant terjedelmével. Előtte zöld mezők, termékeny szántó-földek terültek el, a völgy közepén jókora folyó hömpölygött végig, míg a hegyek közül itt is, ott is tiszta vizü patakocskák siettek a folyó felé. Kellemes, szép tájék volt.

A nap már nyugovóra hajlott, midőn a mezők közt kanyargó dülő-uton két lovas nő száguldott végig, két fiatal leány, kicsi poni-lovakon. Mintegy tizenöt éves lehetett az egyik, merész, büszke tekintetű, kevély tartású, de az arcán most egyuttal komor, haragos kifejezéssel; két-három évvel fiatalabb volt a másik s bár nagyon hasonlított az öregebbikhez, mégis feltűnően különbözött tőle a mosolygós orcáján tükröződő szelidséggel, derültséggel. A nagyobbik izgatottan hajszolta lovacskáját mentül sebesebb vágatásra, úgy hogy a másik alig tudott vele lépést tartani.

— Alljunk meg egy kicsit, Katinka! szólt a kisebbik. Nagyon elfáradtam ebben a gyors vágatásban.

Katinka oly hirtelen állította meg a lovát, hogy ez szinte fölgaskodott. Azt lehetett volna hinni, hogy a fiatal lovas nő lebukik. De biztosan megült a nyeregben.

— Ugyan hamar fáradsz, Etuska! mondá kissé kelletlenül.

— Igaz! De minek is vágassunk anynyira? Csöndesen ügetve jobban élvezhetjük ezt a szép időt. Oly gyönyörű nap ez a mai!

— Az, és kivált a végén lesz gyönyörű, szólt Katinka keserűen. Ugy érzem, hogy ez az utolsó vidám, boldog napunk.

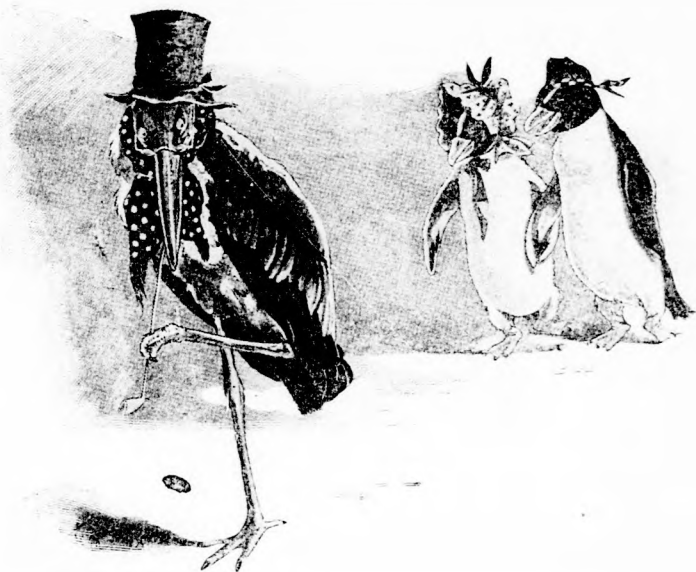
— Mi jut eszedbe! Már ugyan miért?

— Mint ha nem tudnád! Ma jön meg az az... izé... hogy is hívják?... az az Andor. Hát örülj neki, ha tetszik!

(Folytatása következik.)

SZEGÉNY MARABÚ.

Hej, haj, öreg marabú!
Vágyó szívét marja bú.
Nem szállott el a többivel.
S most szegényke itten telet.

Hogy őszre fordult az év
S megsökkent a nyári hév:
Hivogatták, de hiába . . .
Nem ment velök Afrikába.

Állatkerti tó mellett
Nagy ut neki nem kellett.
»Itt is meleg, jó világ van . . .
Mit keressek Afrikában?»

S jött a tél és hideg nagy,
Bántja most a rideg fagy.
Ámbár marabú s nem gólya,
Pirosra vált az ő órra.

Kialudt a pipája,
Elfogyott a dohányja.
Babos kendő a nyakában,
Igy szomorkodik magában.

S hogy meglátják bus színet:
Mecsajnálják pingvinék.
Madarai ők a télnek,
A jég hátán is megélnék.

»Térj be hozzánk, marabú,
S ne légy olyan szomorú!
Bár mi a fagyon se fázunk,
Meleg a mi kicsi házunk.

Tavaszig maradj velünk,
Együtt vigán teletünk.
Am ne hívjanak hijába! . . .
Jöjő télen testvéreddel
Szállj csak vissza Afrikába!«

A MANÓCSKA AJÁNDÉKA.

— Téli mese nyolcz képpel. —

HOL volt, hol nem volt: valamikor nagyon régen volt egyszer egy nagyon öreg pór ember. Nemcsak öreg volt, hanem nagyon szegény is és ugyancsak szükösen tengődött a szintén öreg anyóka feleségével.

Nyáron a jó melegben még csak eléldégéltek ugyanahogy; de a tél, jaj!... az keserves napokat hozott a szegény öregekre. Mert a tél akkor is hideg volt s az öreg ember akkor is jobban fázott, mint a fiatal. Hát még mikor a tüzre való is elfogyott! Kopott kendőjébe burkolózva kurgorgott az anyóka, majd megvette az Isten hidege.

— Várj csak, anyjukom, majd befütünk ám estére, szolt az ura. Kimegyek az erdőre és hozok rőzsét.

— Jaj, dehogy még, szegény öregem! Messze van az erdő, nem járod te azt meg azokkal a törődött vén csontjaiddal.

De biz' csak elment az öreg ember. Szó sincs róla, ugyancsak elfáradt, mire oda ért, de mégis gyűjtött jókora csomó száraz galyat, össze is kötözte, aztán ráült, hogy megpihenjen, mielőtt hazaindul a teherrel.

— Majd csak elbirom valahogy, biztatta magát. Persze, nem úgy, mint régen, mikor még fiatalabb voltam. Hejh!... de nagy baj is az öregség, mikor kísérő-társa a szegénység! Se fiam, se lányom, aki megsegítsen!

Magamat már nem is sajnálnám, de hogy szegény öreg anyjukom is szenved, azt keserves látnom. Hűséges hitvestársam volt egy hosszú életen át és most koplal, didereg!

Bizony elbusult a szegény öreg ember amint így fáradtan mélézgatott. Hogy így szomoruan maga elé bámult, látta, hogy egy közeli fáról mókuska mászik le nagy lassan és bágyadtan. Egyenest az öreg felé ment s két lábra állva nézett rá, miközben ugyancsak didergett az isten-adta.

— No, te szegény kis jószág, mi köllene? szolt az öreg. Neked sincs fütött szobád és alkalmasint farsangi fánkban sem kopik a fogad. Éhes vagy, látom. Megállj csak, a te bajodon még csak lehet segíteni. A galy gyűjtése közben mogyorót találtam, adok neked belőle. Egyél no, szegényke, farsangolj!

Benyult a zsebébe és dobott néhány mogyorót a mókuskának. Aztán tovább tűnődött, bizony kissé el is bóbiskolt. De a mókuska még ott állt előtte... vagy

talán nem is mókuska? Az ám, ni . . . hiszen az egy hosszú szakálu fura kis alak, senki más, mint a jó kis manók egyike.

— Elbusultad magadat, szegény jó öreg? szólt halkán. No, várj csak: ha te megszántál mint éhes mókuskát, én is adok

valamit, hogy neked is legyen farsangnapod.

Megérintette vesszejével az öreget és a száraz galyat, aztán vigan nevetve osont el a bokrok közé. A neszre fölrezzent az öreg ember.

— Mint ha járt volna itt valaki . . . talán csak az a mókuska volt. No, jól tette, hogy fölriasztott, holtra fáztam volna, ha elalszom. Ideje is, hogy haza induljak. Nagy darab ut!

Üggyel, bajjal, de valahogy mégis csak hátára emelte a nagy csomó galyat.

— Lám, nem is olyan nehéz! Jól pihentem, hát most szépen elbirom hazáig. Szegény jó anyjukomnak lesz majd öröme, ha újra meleg kályha mellett ülhet.

Szaporán ballagott, szinte új erőre kapott a gondolattól, hogy legalább a didergéstől megmenti öreg hitvesét. De még fele útján sem volt, már bizony lassabban rakosgatta a lábait.

— Mégis csak nehéz ez a nagy csomó galy! Nem is éreztem annyira, mikor megindultam vele. Mint ha nehezebb volna. Hja persze, persze most! Vén a legény, hamar fogy az ereje, azért érzi nehezebbnek a terhet. Valahogy majd csak elbirom hazáig.

Ment hát odább, de mindinkább roskado-

zott, egyre nehezebben bírta a testét.

— Mégis furcsa . . . Máskor is vittem ekkora csomót és nem nyomott le annyira. Mint ha perczről perczre nehezebbé válna.

Majd hogy össze nem esuklottak a lábai. Vastag botjára támaszkodva köllött megállnia, hogy pihenjen.

— Talán nagyobb csomót szedtem, mint máskor, gondolá. Hát ha eldobnám a felét? A többivel könnyebben érnék haza.

Már-már meg akarta tenni.

— Nem, nem teszem! Akkor szegény anyjukom holnap megint csak dideregne. El köll birnom! Csak előre!

De biz' már alig birta. Olyan nehézre vált az a csomag, mint ha nem is száraz galyból volna. Szerencsére már közeledett a házikójához s ennek láttára össze szedte utolsó erejét. Támo-lyogva, roskadozva el is jutott végre az ajtóhoz. Nagy ideje, mert tovább már tíz lépésre sem birta volna.

— Nyiss ajtót, anyjukom! Itt vagyok a fával!

Oda benn lecsapta a csomót és nagyot fujt, de a következő pillanatban még nagyobbat ámult. Nem csak ő, hanem a felesége is.

— Mi ez, öregem? Mit hoztál? Hol kaptad ezt a sok jó elemózsiát?

Nézte a szegény ember, a szemét is majd kinézte. Csoda, hát csoda!

— Káprázik a szemem? Vagy jól látok?
— Ha azt látod, amit én, akkor jól is, jót is látsz. Hiszen a galyak tele vannak aggatva

(L. a képet a 27. l.) kolbásszal, hurkával és egy pár nagy sonkával.

— Azért volt hát olyan nehéz! De jól tettem, hogy el nem dobtam a felét. Hanem hogy miképen jutottam hozzá, biz' én nem tudom... ha csak ott az erdőben nem esett valami varázslat.

Ekkor az ablakon bekiáltott egy vékony hang:

— Ne törd rajta a fejedet, jó öreg! Süssetek és főzzetek és mivel hogy itt a farsang, ti is vigan legyetek!

Csodálkozott az öreg és az ablakhoz lépve, kinézegetett.

— Ki van itt? Ki beszél, kérdé.

— Az, akit te megsajnálál, jószíviuen megtraktáltál. A szegény kis mókuska, akin nagy szomorúságodban is meg tudtál könyörölni. Ki volt, mi volt, ne kutasd, hanem amit haza hoztál, jó étvágygyal elfogyaszd!

No, ezt meg is cselekedték, kolbászt-hurkát megsütötték, (Lásd a képet a 28. lapon.) és a tüznél melegedve jó-izüen eszegettek, kis-királyal sem cseréltek.

VERONKA GYÁVASÁGA.

— Beszélyke. —

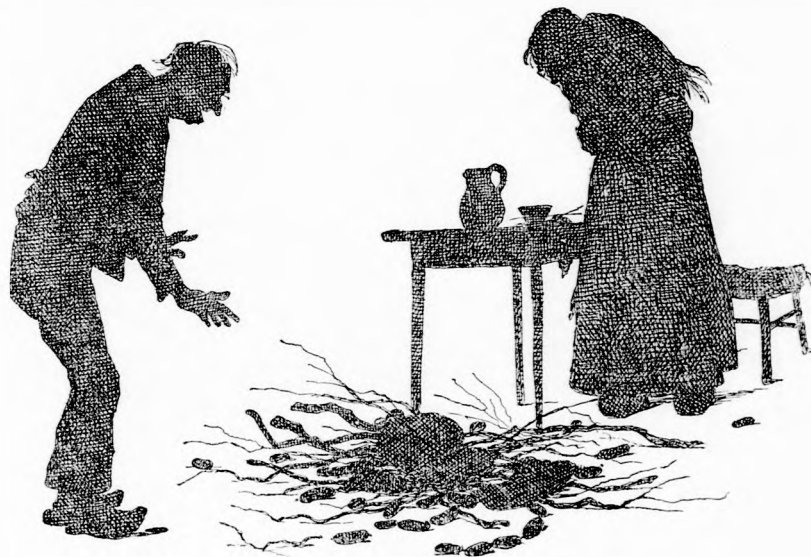
NAGY sikongás, kaczagás hallatszott a puszta tanya-épület felől.

— Szaladj, még jobban szaladj! Mindjárt megesip, bekap, lenyel szőröstül bőrsztül! Hahaha! Soha ilyen gyáva ijedős leányt, mint ez a Veronka! Még talán a világból is kifut.

Veronka valóban úgy futott, mint ha meg sem akarna állani a világ végeig. De már

talán nem is az elől a megvadult bika-borju elől futott, amelytől megijedt, hanem a csufolkodók elől, akik közt nem csak gyermekek, hanem bizony felnőttek is voltak. Futott egészen ki a mezőkre, ott egy bokor tövében a földre vetette magát és keservesen sirdogált.

Talán nem is éppen és legfőképen azért sirt, hogy csufolták, hanem mert olyanformát érzett, hogy — igazuk van. Ez keserítette el annyira. De hát tehet ő róla, hogy nagyocska leány létére is olyan ijedős?

... A GALYAK TELE AGGATVA KOLBÁSSZAL. (Lásd a 26. lapon.)

Ma-holnap tizenkét esztendő! Mindenki csufolja, hogy heted-hét vármegyében nincsen olyan élhetetlen gyáva teremtés.

Még javában sirdogált, mikor lódobogás hallatszott. Egy öreges ur közeledett lóháton s megpillantva a kesergő leánykát, a bokor felé fordította a lovát, mire Veronka ijedten huzódott hátrább.

— Ne félj no, nem gázollak el, te kis oktondi! szolt az öreg ur. Már megint bajba keveredtél? Mi a hiba, no?

Az öreges ur maga a tulajdonos volt, ki nyáron át is künn lakott tanyai birtokán, hogy jobban utána nézhessen a gazdaságának. Gyalog vagy lóháton egész nap ott járt a földeken s azzal persze nem sokat törődött, hogy a tanya körül a gyermekek mit csinálnak. Egyszer-másszor mégis feltűnt neki, mikor már nagyon is nagy volt a zshivaj, sikoltozás, kaczagás és kiáltozás; ha aztán kérdezte, mi az? ... mindig azt kapta feleletül:

— A kertész leánya, az az éhbetlen Veronka van már megint valami bajban.

Mivel többször hallotta, tehát végre Tamási ur maga is tudta, hogy az a Veronka valami nagyon kellemetlen rossz gyermek. Egyébként aztán persze nem törődött vele. Most azonban. Hogy itt messze elbujva találta, mégis csak megsajnálta és megállt, hogy egy kicsit megoktassa és jóra intse; az ő szavának talán lesz hatása.

— No, beszélj, mi a baj, mit csináltál megint? Sokszor emlegetnek. Hát miért vagy olyan garázda, szófogadatlan gyermek?

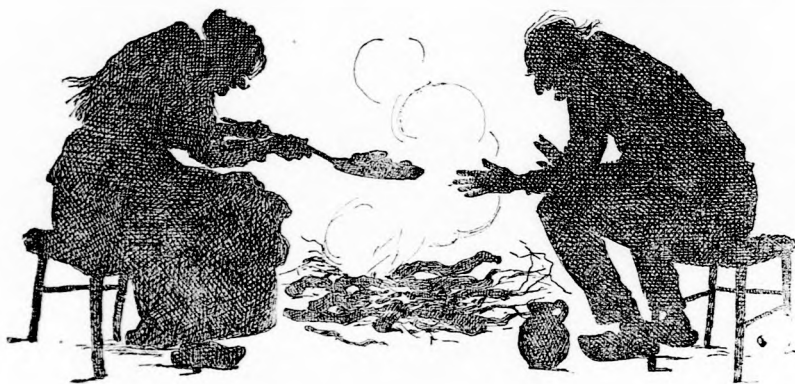
Veronka nagy szemeket meresztett és méltatlankodva felelé:

— Én... én nem vagyok garázda, sem szófogadatlan... azt nekem még senki sem mondta!

— Akkor hát hol a hiba?

— Azért bántanak, csufolnak, mert... mert... hamar megijedek. Édes anyám is pirongat, hogy még a magam árnyékától is félek... De az nem igaz... attól nem félek... csak... csak az állatoktól... és nem tudom, mit csináljak, hogy bátor legyek!

— No, az még nem éppen nagy hiba, szólt Tamási ur mosolyogva. Akad más kis leány

KOLBÁSZT-HURKÁT MEGSÜTÖTTÉK. (Lásd a 26. lapon.)

is, aki nem nagy vitéz, hamar megijed. Te pedig nem is vagy erős. Majd bátrabb leszel, ha nagyobbra nőttél és megerősödtél. No, hát ne busuld el magadat oly nagyon. Ha egy kicsit évődnek is veled, nem halsz bele. Az csak tréfa.

— Dehogy tréfa! sohajtá Veronka csüggedten. Mindenki gunyol és megvet, az édes apám pedig azt mondta, hogy megver, ha még egyszer olyan bajt csinálok, mint tegnap.

— Hát mit csináltál?

— Oh, az... az borzasztó volt! A kicsi öcsém, a Janikával jártam a mezőn, mikor egy idegen nagy komondor jött

felénk és ugatott... Nagyon megijedtem... édes apám azt mondja, hogy ha követ, rögöt dobok a kutya felé, ez bizonyosan elfutott volna... de nem jutott eszembe... fölkaptam Janikát és futottam vele, de nagyon nehéz volt, elestem... a kutya odább futott, de Janikának betört a feje... azt mondják, hogy ha bele hal, én öltetem meg!

S a leányka ismét keserves zokogásra fakadt. Tamási ur most már igazán megsajnálta.

— Dehogy hal bele! Nem lesz az a baj olyan veszedelmes; de még ha az volna is, oktalanság volna, ha téged vádolnának.

Persze jobb lett volna, ha nem ijedsz meg; de hát nem születél hősnék. Majd megnézem azt a Janikát, értek valamit a sebekhez. Meglátom, hányadán van. Ha igazán nagy a baj, orvost hívatok.

A jószívű birtokos odább lovagolt és Veronka kissé megvigasztalódva ballagott háza. Otthon az anyja már nem fogadta olyan haragosan, mert Tamási ur csakugyan járt ott, megvizsgálta a kis fiút és kijelentette, hogy nincs komoly baja; jól oda koppintotta ugyan a fejét, de az a daganat nem veszedelmes, csak borogassák hideg vízzel.

— Jól van no, hát nincs baj, szolt Veronkához az anyja. Azaz, hogy mégis van baj, mert ha nem volnál olyan gyáva és élheterlen, most egy kis szerencséhez juthattál volna. Holnap ide jön néhány hétre a nagyságos ur leánya, Emma kisasszony és szüksége lesz afféle kis szobaleányra, mert csak a vén szakácsné van itt a nagyságos ural. Hanem persze nem is mertem kérni, hogy téged fogadjon föl, mert még szégyent vallanék veled... Alkalmasint a Bodnárék Juliskája jut be az urasághoz. Az nem olyan alamuszi, mint te.

Veronka sohajtott, de nem irigyelte a Juliska szerencsáját. Hiszen természetes, hogy neki, a mindenkitől csufolt gyávának, nem juthat olyan szerencse.

Másnap még inkább megvigasztalódott. Megjött Emma kisasszony, egy igen kedves, vidám, tizennégy-tizenöt éves leányka, akinek csakugyan Juliska lett a szobaleánya; de az apa este beszéd közben így szolt Emmához:

— Van itt egy üldözött leányka, a kérészek Veronkája. Félnék gyermek, de úgy látom, nem annyira gunyolni való, mint ahogy a többi pajkos gyerkőcz rákapott. Te, kedvesem, többet leszel itt a ház körül, hát vedd pártfogásodba azt a Veronkát, ha épp az utadba akad.

Emmácska ezt szívesen meg is tette és pár nap mulva már irigykedtek Veronkára, akivel Emma gyakran sétálgatott, sőt játszo-

gatott is. Csak hogy, hajh!... rövid volt a Veronka boldogsága.

Egy reggel Emma nem jött ki a szobájából és Juliska, a kis szobaleány, azt ujságolta, hogy a kisasszonynak fáj a feje, nagy forrósága van s az arcza vörös, mint a paprika. Még bizony beteg lesz. Biz' az már beteg is volt s Tamási ur aggódva küldött a messzi városba kocsit orvosért. És hogy ez mit mondott, azt Juliska jól hallotta, mindjárt el is ujságolta az egész, tanyai népnek, nem is tért többé vissza az urasági lakásba. Zugolódtak az emberek, nagy volt a riadalom.

— Nyakunkra hozta a veszedelmet! Benne volt a nyavalya, már mikor a városból ide jött! Maradt volna ott!

De épp mivel baj volt a háznál, szükség volt a Juliska kis szobaleányra. Maga Tamási ur kereste, mert az öreg szakácsné a beteg körül foglalatzkodott. Meg is találta hamar, de Juliska kijelentette, hogy nem megy vissza; az anyja pedig hozzátette:

— Ha akarna sem ereszteném. No persze, hogy elkapja azt a veszedelmes nyavalyát!

— No, ha ilyen gyáva, akkor csak maradjon otthon, szolt Tamási ur. Majd talállok mást.

De ebben ugyan csalódott. Össze csődült a népség és nagyon komor képpel hallgatta, mikor Tamási ur azt beszélte, hogy beteg leányához szükséges még egy ápolónő, mert az öreg szakácsné gyöngé és maga is beteges, nem bírja a virrasztást. Gazdag jutalmat kap, aki vállalkozik rá.

Nem jelentkezett senki, hanem igen is előállt az egyik ember és így szolt:

— Már engedelmet instálunk, de abból a jutalomból nem kérünk. Elég baj, hogy a kisasszony ide hozta a nyakunkra a veszedelmet. Hallottuk mi, hogy a városban valami fekete halál vagy fekete himlő pusztit és hogy halál fia, aki az ilyen beteg mellett van. Szegény emberek vagyunk, megszolgálunk a kenyerünkért, de a bizonyos halálnak nem adjuk el magunkat.

— Legyen eszetek, emberek! kiáltá Tamási ur elkeseredetten. Nem olyan veszedelmes dolog az, megvan annak a módja, hogy az ápoló megóvja magát. Szégyen az ilyen gyávaság!

— Hát jól van, szégyen, de csak egy életünk van, az pedig nincs a kommenczióban, hogy ezt is oda adjuk.

Elszéledtek és Tamási ur elkeseredve tért vissza lakásába, mérgelődve emberei gyávasága és hálátlansága fölött. Hű öreg cselédje biztatta, hogy ezt az éjszakát majd csak kibírják ketten, holnap pedig hozatnak a városból beteg-ápolót. Egyebet ugy sem tehetvén, egyelőre megnyugodtak ebben.

Eppen rendezkedtek az éjjeli virrasztásra, mikor kopogás hallatszott az ajtón, aztán belépett... Veronka.

— No, mit akarsz? kérdé Tamási ur nem nagyon barátságosan.

— Én... én... kérem szépen... azért jöttem, mert hallottam, hogy Juliska nem akar itt maradni, pedig szükség van segítségére. Hát itt leszek helyette én.

Tamási ur meglepődve nézett a nyugodtan, határozottan beszélő leánykára.

— Azért jöttél? Alkalmasint nem tudod, miért nem akar Juliska ide jönni, más sem senki.

— De igenis, hallottam. Félnék. De én nem félek.

— Nem félsz? De tudod-e, hogy baj érhet?

— Nem érhet nagyobb baj, mint a nagyságos urat vagy a szakácsné nénikét. Majd csak megóv a jó Isten, de a kedves jó kisasszonykát nem hagyhatjuk el nagy betegségében. Szívesen segíték, amit tudok.

— Nem, nem lehet! szólt Tamási ur meghatottan. Te jó leányka vagy és igazi nemes sziv, igazi bátorság szól belőled; de a szüleid aggódnának, bizonyosan nem is tudják, hogy ide jöttél. Hát csak menj haza, ugyanis gyöngé vagy még te az ilyen nehéz feladatra.

— Ne tessék elküldeni, kérem szépen! szólt Veronka könyörgőleg. Édes anyámék már ugy sem eresztenének be, mert azt

hiszik, haza viszem innen a veszedelmet. Aztán nem is vagyok én olyan gyöngé. Ápoltam én már a kis Janika öcsémet, de még az édes anyámat is, kevés álommal meg tudok lenni és tudom, hogy kell a beteggel bánni.

Hát ott is maradt Veronka. És Tamási ur nem bánta meg. A leányka nagy nyugalommal és bátorsággal járt-kelt a beteg körül, kitartásban tultett a gyöngé öreg szakácsnén és nagy pontossággal teljesítette, amit az orvos és Tamási ur a betegnek rendelt. Maga a beteg, hogy nagy láza kissé enyhült és ráismert környezetére, mindig Veronkát hívta magához, ez tudta legjobban kedvére fektetni, itatni, ápolni. Nem köllött oda más ápoló.

Aggodalmas, nehéz napok multak. Veronka nem lankadt önként elvállalt feladatában. És végre megjött a nap, melyen az orvos kijelentette, hogy a beteg tul van a veszélyen, meg fog gyógyulni.

Most már haza akart menni Veronka, de Emma nem eresztette. Maga mellett kívánta látni, az ő karjára támaszkodva kezdett újra járogatni, majd a kertben sétálgatni. Gyorsan lábadozott, csak-hamar vissza tért jökedve is és az emberek megszíról láthatták, mily vidáman tölti a két leányka a napot. Látták persze azt is, hogy nem csak a kisasszony gyógyult meg, hanem Veronkának sincsen semmi baja.

Röstelkedtek nagyon s mikor Veronka végre kilépett a házból és haza felé indult, körül fogták és szinte bámuló tisztelettel kérdezték, hogy volt, mint volt, csakugyan nem környékezte a fekete veszedelem? Helyette a váratlanul ott termett Tamási ur felelt:

— Környékezni környékezte minden nap, hetekig, de bátran nézett a szemébe, mint igazi hős leányka. Sokszor gyávának csufolták, pedig csuffá tett mindnyájakat, akik nagyon bátrak vagytok, amikor tudjátok, hogy elég erős a karotok egy-egy oktalan állat megfékezésére. Aki helyt áll ott, ahol a legerősebb kar is tehetetlen a láthatatlanul fenyegető veszéllyel szemben,

aki nyugodtan teljesít nemes kötelességet, mikor minden órán áldozatául eshetik: annak a szívében, lelkében van meg az igazi bátorság.

Nem csufolták többé Veronkát. Nem is tehettek volna sokáig, mert Emma elvitte magával a városba, ahol derék nőt neveltek belőle.

BŐSZ HOLUBÁR.

(Képpel a 21. lapon.)

Ni, a szörnyű óriás! . . .
 Teste hó —
 Tekintete félelmes,
 Borzasztó.
 A fejében füles kosár —
 Te vagy a bösz cseh Holubár!

A nézése — huh! — milyen
 Rettentő.
 Hóna alatt kegyetlen
 Nagyseprő.
 Aki vitéz, meg nem remeg,
 Neki vág s így támadja meg!

Hü lovamra pattanok
 Gyi, Bogár!
 Rád támadok, otromba
 Holubár!
 Kírántom a fényes kardot,
 Össze kaszabolom arcod!

Ti meg, hü pajtásaim,
 Bajnokok:
 Hó-golyókat keményre
 Gyurjátok!
 Hátát, fejét ágyúzzátok,
 Koponyáját bezuzzátok!

Ingadozik már a nagy
 Otromba . . .
 Feje lódul, vállá dől
 Halomba.
 Éljen dicső Mátyás király! . . .
 . . . S össze roppan bösz Holubár.

REJTETT PÉLDASZÓ.

12. 18. 13. 12. 3. = gyógyít
 7. 14. 6. 12. 3. = férfi-név
 19. 17. 6. = tüzelő anyag
 18. 2. 16. = szánandó ember
 13. 14. 18. = katonák őrzik
 11. 17. 9. = disziti a várost
 9. 17. 13. = örül, aki oda ér
 3. 2. 4. = madár
 19. 8. 6. = közlekedő eszköz
 13. 5. 3. = fém
 10. 14. 9. = ige
 16. 14. 9. = sóhaj
 1. 8. 15. 19. 14. 18. = testrész
 4. 14. 18. = az utcán találok
 1. 5. 6. 11. = zenélő szerszám
 1—19. = ismert közmondás.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Mesék és regék.”

Gyermekek számára írta Vilma néni. Két színes képpel és több szöveg-rajzzal, díszes kötésben.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIX. köt. 27-dik számában közölt rejtett név megfejtése:

Zár, Rut, Ima, NYír, Ide, Ilél, Lép, Orom,
 Nagy, Akar = Zrinyi Ilona.

Helyesen fejtették meg: Gyika Alice és Marianne, Sárkány Agáta, Szontágh Antonia és Kató, Follinus Kornél, Téri Marianna, Pfeiffer Mariska és Léonie, Kövesi Jenő, Ponger József, Szent-Iványi Ella és Marianne, Andrényi István, Feichtinger Edith, Péterfy Vilma, Schreyer Vilmos, Paszlavszky Kálmán (Az elsőt, remélem, szorgalmasan követi majd a többi. F. b.), Engel Katicza, Löwensohn Imre, Materny Rózsika és Margit, Mäder Hedvig és Emma, Jákó Margit, Tersztyánszky testvérek, Victor Ella és Erzi, Haán Albert, Hajdu Margitka, Scheiber Etelka, Kováts Bella és Géza, Komlós Magda, Ranschburg Béla és Pál, Kalmár Margit, Thaly Florence, Horváth Erzsike, Mikó Blanka, Reisenleitner Mariska (Gondosabb írásra törekedhetnél! F. b.), ifj. Sámuel Ferencz, Gyárfás Erzsike, Kövér Margitka, Igmándi Tercsi, Katicza és Elek, Melczér Lila, Vámosy Loránt, Steinschneider Andor, Rakovszky Zsófia (A te írásod? F. b.), Czögler Ilona, Sidlauer Panna, Tonheiser Angela, Garai Ilus, Schmidt Erzsike,

Méray Linike és Margitka, Mauthner Ilona és Imre, Kemény Géza, Janny Gizike, Poór Erna, Szöllősy Iduska, Altstock Hugo, Fehér Margitka, Bayer Anti, Schack Anna és Ella, Gáldonyi László, Furman Lilike, Berényi Lajos (Beteg vagy, hogy czeruzával irsz? *F. b.*), Ferencz Pál, Jörg Mariska, Szabó Jolánka, Koós Miczike, Naschitz Gyuri, Jantsits Jolánka, Tibor és Bandi, Csorba Tivadar, Braun Klára és Rózsika, Negro Berta, Schwarcz Irén, Kornstein Egon, Kilbinger Zoltán, György Sarolta, Fuchs Zoltán, Soós Jenő Ferencz, Lengyel Margit és Kálmán, Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Kazy Péter, Jurenák Gizi, Vojnich Guido és Tiborka, Kovács Berta, Ferenczy Margit és Irén, Weiss Robert, ifj. Muraközy László, Beke Berti és Gyula, Pap Lili, Ricska Laczika, Hauer Dóra és Ernő, Hajós Gyula, Probstner Arthur és Anatol, Kunváry Györgyike és Ernő, Lasztovicza Erzsike, Rajner Ella és Jolán, Veres László, Kontur Noémi, Diószegi Ferencz, Richter Lola, Szántó Olga és Ernő, Nagel Pál, Kovács Mariska, Kellner testvérek, Nékám Ervin, Zorkóczy Atala, Csia Erzsike, Eckstein Paula és Béla, Somogyi Jolán és Jenőke, Gulyás István, Hirsch Emmy, Sári és Laczi, Kovács Irén, Biró testvérek, Medveczky Gyarika és Sándorka, Szakáll Paula, Szabó Jolán, Weisz Jenő, Veress Gizike és Józsika, Kiss Margit, Terfi Marianne, gróf Bethlen György, Szereday János, Nagy Elemér, Kohn Izidor, Laukó Sári, Hollós László, Káldor Pista, Kohn Gizella, Szinyei-Merse Jenő, Neumann Serena, Zipser Estella, Velics Gabriella és Olga.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Nagy Lenke, Vicza és Ernő. Felső-Bányán*, kiknek a jutalom-könyvet (*»A tarka könyv«,* százötven elbeszélés, gyermekek számára írta *Hoffmann Ferencz*, negyedik javított kiadás, tizenegy eredeti színes képpel, díszes vászon-kötésben.) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *»KIS LAP«* LIX. köt. 26-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Hajós Gyula, Kontur Noémi, Szüts Ilus, Kunváry Györgyike és Ernő, Bohaty Ilona, Neumann Ferencz, Petracsek Erzsike, Vámos Pali, Fehér Margitka, May Katiza, Ilonka és Feri, Endreffy Jenny (nem olvastad multkori tüzenetemet? *F. b.*), Steinschneider Andor (szép írásodban örömmel tellett, *F. b.*), Nagy Lenke, Vicza és Ernő, Kemény Géza, Mály Andorka, Szabó Jolán, Nékám Ervin.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szent-Iványi testv. Az említett levél nem jutott el hozzám, különben a neveteket szintén besoroztam volna. — **Poór Erna.** Mint mindnyájatokat, téged is örömmel fogadlak be apró híveim nagy táborába. — **Esterházy Erzsébet.** A *kiadó-hiva-*

talhoz származtattam, mint amelyhez tartozik. A kedves köszöntést köszönöm és viszonzom. — **Szigeti Ilonka.** Jobb helyre nem is küldhettem volna. Soraid kedvesen estek. — **Kövér Margitka.** Abban az elbeszélésben, amely most kezdődik, szintén nagy örömtök fog telni. Meg vagyok győződve, hogy a Jézuska bő ajándékaira rászolgáltál. — **Badics Gizella.** No lám, az én művész kis leányom milyen bájos kis ajándékkal lepett meg! A nevem monogrammjával ékesített naptárkat állandóan magammal hordom, s így naponkint lesz alkalmam rád gondolnom. — **Geyer Stefike és Józsika.** Kettős örömet szereztek soraitok; nem csak azért, mert a kettőtök nevét látom alattok, de különösen azért, mert közben Stefike, mint a lapokban olvasom, igazi diadalokat aratott hegedű-művészetével, s mégis megmaradt annak a szerény, édes gyermeknek, akinek ismerem. Már csak elmegyek hozzátok, hogy mindezeket élő szóval is elmondhassam. — **Ferencz Pál.** Örömmel fogadlak hugocskáddal egyetemben. Mondjad meg neki, hogy a *»k. a.«* cím veleszületett czime minden kis lánynak. Ha még bő neki, majd bele nő. Oly hiány, mely napról-napra fogy. — **Tonheiser Angela.** Tudja a Karacsony anyyala, kinek adja kedves ajándékait. — **Garai Ilus.** Mentül tovább maradjunk együtt. — **Vojnich Guido és Tiborka.** Ha személyesen is meg akartok velem ismerkedni, annak egyszerű az útja: látogassatok meg. Szívesen látlak. — **Andreánszky Pisti.** Hogy most egyszerre úgy neki keményedett az idő, szinte fázva nézem azt az erdőszéli képet, melyen a *Kis Lapot* olvasva, négyen csoportosultok a köré a nyájas arcu nő köré, akiről nem is tudom, kicsoda. Magát a képet, ha ismét enyhére válik az idő s újra lombosodik az erdő, szeretném közölni. Kérülne-e ott erősebb lenyomat? Szívesen köszöntelek mindnyájatokat. — **Melczér Lila.** A kis család bemutatkozását örvendő tudomásul veszem. — **Méray testv.** Ha már a próba-bál is olyan fényesen sikerült, milyen lesz még az igazi! — **Danilovics János.** Hogy két évi szünet után, ismét a *Kis Lap*hoz szegődöttél, kedves tudomásul veszem. Csak azt sajnálom, hogy közben mennyi szép elbeszélést s egyebeket mulasztottál el. De ha hijját nem akarod a régi köteteknek: az elmulasztott folyamokban akad még egy-egy példány, melyeket a *kiadó-hivatal*tól a rendes áron szerezhetsz meg. — **Somogyi Margit.** Hát ha amugy is, csak meg nem szakad közöttünk a régi kedves viszony. Hogy az özikétek még mindig ott sétál és barátokzik veletek, örömmel szolgál. — *Több levélről a jövő számban.*

JÓ SZÍV.

Az Országos Gyermekek-védő Egyesületnek: *Kiszely Ilona* 80 fillér.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozón!

F. b.